

medens saadanne ikke faas gennem Understøttelse, der opspises. Men Spørgsmaalet er, om Samfundet har Raad til denne Om-sætning. Jeg mener, at Samfundet, frit stillet i saa Henseende, maatte erkende, at det aldeles ikke havde Raad til Iværksættelse af alt dette; det maatte vente. Hvad der i saa Henseende iværksættes, er et Offer, Samfundet bringer; og dette Offer kan efter min Mening maales ved Forskellen mellem den samlede Arbejdspris og den besparede Understøttelse.

Nu er det ogsaa hævdet, at Staten har en Pligt til at overholde Tarifferne, og at der er skabt Organer til at vaage herover ved Statens Initiativ. Deroverfor vil jeg tillade mig at hævde, at disse Tariffer forpligter kun, hvor Staten hverver Arbejdere paa det private Arbejdsmarked. Og de Institutioner, der i den Sammenhæng er nævnt, Forligsmandsinstitutionen og Voldgiftsretten, har kun at overvaage, at disse Overenskomster og Tariffer overholdes indenfor det private Arbejdsmarked mellem de Organisationer, der har indgaaet dem. Men helt udenfor ligger efter min og Regeringens Opfattelse det Omraade, hvorpaa vi her bevæger os. Her skal Stat og Kommune indenfor deres Evne tilvejebringe et Lægemiddel mod en social Sygdom, der for Tiden har en kriseagtig Karakter, og Midlerne dertil kan ikke bestemmes ud fra, hvad der kan tjenes paa det private Arbejdsmarked af den, der ikke kommer ud for Arbejds-løshedens Ulykke. Det maa afgøres ud fra en Værdsættelse af det offentliges Evne til at tilvejebringe disse Lægemidler og en Under-søgelse af, paa hvilken Maade de kan gøres mest virksomme til Afhjælpning af Ondet. Og jeg vil hævde, at de Veje, der her peges paa gennem Tilvejebringelse af Arbejde paa Vilkaar, som i størst mulig Grad kan kalde Arbejde frem, er Veje, som baade moralsk er langt at foretrække for Understøttelses-vejen, og som pekuniært for Arbejderne og deres Hjem er væsentlig værdifuldere, end Understøttelsesvejen kan være og hidtil har været.

Derfor er det ogsaa mit Haab, at man i dette høje Ting skal finde et stort Flertal, der vil give disse Tanker Tilslutning og Tilslutning under saadanne Vilkaar, at man ikke derigennem bidrager til at uddybe Kløften, som man gerne skulde søge at fjerne i Stedet for yderligere at udforme den. (*J. P. Nielsen*: Det sker aldrig). Der er et æret Medlem, der siger, at det sker aldrig. Jeg tænker, at det ærede Medlem tænker paa Kløften i Almindelighed, og det er jeg

ogsaa paa det rene med. Vi har langt mere indflydelsesrige og kyndige Personers Ord for, at det ikke vil ske, end det ærede Medlems. Men det var heller ikke denne Kløft i Almindelighed, jeg tænkte paa. Den Kløft, jeg havde for Øje her, er den, som gennem en lidet ansvarsbevidst og lidet saglig Agitation i denne Sommer allerede er tilvejebragt, og jeg vilde betragte det som saare uheldigt og skæbnesvangert, om man yderligere uddybede en Kløft mellem de Personer i vort Samfund, der er kommet ud for Arbejds-løshedens Ulykke, og hele den Del af Samfundet, der skal bære den væsentlige Del af den Byrde, der maa bæres, for at afhjælpe de Ulykker, Arbejdsløsheden fører med sig.

Men udover det Arbejde, der er forberedt gennem det hidtil omtalte Udvalg, er der paa anden Maade taget Initiativ fra Indenrigsministeriets og Landbrugsministeriets Side, idet der er blevet nedsat et andet Udvalg med det Formaal at forberede Grundforbedringsarbejder i større Udstrækning. Fra dette Udvalg, for hvilket den tidligere Arbejdsanvisningsdirektør Hr. Jensen-Sønderup har været Formand, er der rettet en Henvendelse til samtlige Sogneraad om i størst mulig Grad at drage Omsorg for, at Grundforbedringsarbejder kræves iværksat af private Personer i Kommunerne, og man har til denne Opfordring føjet for det første, at der gennem Hedeselskabet var truffet Aftale om ved Udvalg, nedsatte for hvert Amt, at bidrage til saadanne Arbejders Forberedelse og Planlæggelse uden Udgift for den enkelte Lodsejer, ligesom ogsaa Bistand stilledes i Udsigt til Tilvejebringelse af Laan, hvor saadanne var nødvendige for, at disse Arbejder kunde iværksættes.

Disse Udvalg i de enkelte Amter, som skal forberede saadanne Grundforbedringsarbejders Udførelse i større Stil, er nu nedsat; der er allerede indgaaet fra forskellige Sogneraad Anmodning om, at Forundersøgelser maatte blive foretaget, og jeg haaber, at man gennem Foranstaltninger af den Art skal paa betydningsfuld Maade kunne bidrage til Afhjælpning af den kommende Vinters Arbejdsløshed, især naturligvis paa Landet.

Men det vil, for at denne Sag kan fremmes paa rette Maade, være nødvendigt, at Kommunalbestyrelserne faar Bemyndigelse til uden at indhente højere Myndigheds Samtykke at overtage Garantien for Renter og Afdrag paa Grundforbedringslaan, saafremt det skønnes, at de paagældende Arbejder kun kan forventes gennem-